

Vedenpaisumus

”Niin kuin kävi Nooan päivinä, niin on käyvä silloinkin, kun Ihmisen Poika tulee.” (Matt. 24:37.)

Avaintekstit:

1. Moos. 6:13-7:10;
2. Piet. 2:5-9;
1. Moos. 7;
Room. 6:1-6;
Ps. 106:4;
1. Moos. 8;
1. Moos. 9:1-17.

Herra näki, että ihmisten pahuus lisääntyi maan päällä ja että heidän ajatuksensa ja pyrkimyksensä olivat kauttaaltaan pahat[.]” (1. Moos. 6:5.) Verbi ”näki” (1. Moos. 6:5) vie lukijan takaisin Jumalan luomistyön jokaiseen vaiheeseen. Nyt Jumala ei kuitenkaan nähnyt mitään tōv, ’hyvää’, vaan ra, ’pahaa’ (1. Moos. 6:5). Aivan kuin Jumala katuisi luoneensa maailman, joka oli nyt täynnä pahuutta (1. Moos. 6:6, 7).

Kuitenkin Jumalan katumiseen sisältyy myös pelastuksen aineksia. Heprean kielen sana katumukselle (naham) kuuluu myös Nooan nimessä (Noah), joka tarkoittaa lohtua (1. Moos. 5:29). Niinpä Jumalan reaktiolla pahuuteen on kaksi puolta. Siihen kuuluu oikeudenmukaisuus, joka joidenkin kohdalla johtaa tuhoon; mutta myös lohtu ja armo, jotka johtavat toisten kohdalla pelastukseen.

Tämä ”tuplasanoma” kuului jo Kainin ja Abelin/Setin kohdalla, ja se toistettiin kahden sukulinjan, Setin (”Jumalan pojat”) ja Kainin (”ihmisten pojat”) sukulinjan, kohdalla. Nyt kuulemme sen taas Jumalan tehdessä eroa Nooan ja muun ihmiskunnan välillä.

23.4. Kansainvälinen vammaistyön päivä
Tämä tutkistelu on sapatiksi 23.4.2022

VEDENPAI- SUMUKSEEN VALMISTAU- TUMINEN

Lue 1. Moos. 6:13-7:10. Mitä opimme tästä hämmästyttävästä kertomuksesta ihmiskunnan varhaisesta historiasta?

Nooa ennustaa maailmanloppua. Arkkia tarkoittava sana *tevah* (1. Moos. 6:14) on sama harvinainen egyptiläinen lainasana, jota käytettiin myös korista, johon Mooses-vauva piilotettiin ja jonka ansiosta hänen henkensä säilyi, jotta hän pystyi myöhemmin pelastamaan Israelin Egyptistä (2. Moos. 2:3). Jotkut ovat nähneet arkin yleisessä rakenteessa yhtäläisyyksiä liitonarkun kanssa (2. Moos. 25:10). Aivan kuten arkki vedenpaisumuksen aikaan tarjosi ihmiskunnalle pelastuksen, samoin liitonarkku, joka on merkki Jumalan läsnäolosta kansansa keskellä (2. Moos. 25:22), kääntää katseet Jumalan pelastustyöhön kansansa hyväksi.

Arkin valmisteluista kertova osuus päättyy: ”Nooa teki kaiken niin kuin Jumala oli häntä käskenyt.” (1. Moos. 6:22.) Nooan toiminnasta kertova verbi *āsā*, ’teki’, on sama verbi *āsā*, ’tehdä’, jolla koko arkin valmistelusta kertova tekstiosuus alkaa (1. Moos. 6:14), ja sama verbi toistuu viisi kertaa (1. Moos. 6:14–16). Samanlaista ilmaisua tarkalleen ohjeen mukaan tekemisestä käytetään myös liitonarkun rakentamisen yhteydessä (2. Moos. 39:32, 42; 2. Moos. 40:16).

”Jumala antoi Nooalle arkin tarkat mitat ja yksityiskohtaiset rakennusohjeet. Ihminen ei olisi omin päin pystynyt suunnittelemaan niin vahvaa ja kestäväää rakennelmaa. Jumala oli suunnittelija, ja Nooa oli rakennusmestari.” (1AO 73.)

Toistettakoon vielä, että arkin ja liitonarkun välinen yhteys vakuuttaa niiden samankaltaisesta lunastavasta tarkoituksesta. Nooan kuuliaisuus kuvataan osaksi Jumalan pelastussuunnitelmaa. Nooa pelastui vain siksi, että hänellä oli uskoa tehdä se, mitä Jumala käski (ks. Hepr. 11:7). Hän antoi varhaisen esimerkin siitä, miten usko ilmenee kuuliaisuutena, mikä onkin ainoaa uskoa, jolla on merkitystä (Jaak. 2:20).

Nooa ”sai armon Herran silmien edessä” (1. Moos. 6:8, VKR), ja juuri tähän hänelle jo annettuun armoon nojaten Nooa toimi uskollisesti ja noudatti kuuliaisesti Jumalan käskyjä. Eikö näin tulisi olla meidän kaikkien kohdalla?

Lue 2. Piet. 2:5-9. Miksi vain Nooan perhe pelastui? Mitä Nooan kertomus opettaa meille tehtävästämme varoittaa maailmaa tulevasta tuomiosta?

VEDEN- PAISUMUS

Verbi *āsā*, 'tehdä', jolla viitataan Nooan tekoihin, on avainsana myös 1. Mooseksen kirjan luomiskertomuksessa (1. Moos. 1:7, 16, 25, 26, 31; 1. Moos. 2:2). Nooan kuuliaisuuden teot Jumalalle ovat kuin Jumalan teot luomisessa. Tämä yhteys opettaa meille, että vedenpaisumuksessa ei ole kyse vain siitä, että Jumala rankaisee ihmiskuntaa, vaan myös siitä, että hän pelastaa meidät.

Lue 1. Moos. 7. Miksi vedenpaisumuksen kuvaus muistuttaa meitä luomiskertomuksesta?

Vedenpaisumuskertomuksen huolellinen lukeminen paljastaa, että siinä käytetään monia samoja sanoja ja ilmauksia kuin luomiskertomuksessa: seitsemän (1. Moos. 7:2, 3, 4, 10; vrt. 1. Moos. 2:1-3); miespuolinen ja naispuolinen (1. Moos. 7:2, 3, 9, 16; vrt. 1. Moos. 1:27); lajinsa mukaan (1. Moos. 7:14, VKR; vrt. 1. Moos. 1:11, 12, 21, 24, 25, VKR); villieläimet, karjaeläimet, linnut ja maalla liikkuvat pikkueläimet (1. Moos. 7:8, 14, 21, 23; vrt. 1. Moos. 1:24, 25); elämän henkäys (1. Moos. 7:15, 22; vrt. 1. Moos. 2:7).

Nämä luomiskertomuksen kaiut paljastavat, että sama Jumala, joka luo, on myös Jumala, joka tuhoaa (5. Moos. 32:39). Kaiut välittävät kuitenkin myös toivon sanoman: vedenpaisumuksen on tarkoitus olla uuden luomisen alku.

Vesien liikehdintä osoittaa, että vedenpaisumustapahtuma on itse asiassa 1. Moos. 1. luvussa kuvatun luomisen peruuttamista. 1. Mooseksen kirjassa (luvussa 1) kuvataan vesien erottaminen niihin, jotka ovat taivaankannen yläpuolella, ja niihin, jotka ovat sen alapuolella. Vedenpaisumuksessa tapahtuu päinvastoin: erotetut vedet palaavat yhteen niiden tulviessa räjähtävällä voimalla yli rajojensa (1. Moos. 7:11).

Tämä prosessi välittää paradoksaalisen viestin: Jumalan on tuhottava vanha, jotta uusi luomus voi ottaa vallan. Uuden maan luominen vaatii vanhan tuhoamista. Vedenpaisumus on esikuva ajan lopussa tapahtuvasta maailman pelastumisesta: "Minä näin uuden taivaan ja uuden maan. Ensimmäinen taivas ja ensimmäinen maa olivat kadonneet, eikä merta ollut enää." (Ilm. 21:1; vrt. Jes. 65:17.)

Mikä meissä pitää tuhota, että meihin voidaan luoda uutta? (Room. 6:1-6.)

VEDENPAI- SUMUKSEN PÄÄTTY- MINEN

1. Moos. 7:22-24 kuvailee sitä kaiken tuhoavaa vaikutusta, joka niillä vesillä oli, jotka pyyhkäisivät pois kaiken elävän (1. Moos. 7:23) ja joiden vallassa maa oli 150 päivää (1. Moos. 7:24). Tätä täydellisen tuhon ja toivottomuuden taustaa vasten ”Jumala muisti” (1. Moos. 8:1, VKR).

Lue 1. Moos. 8:1, VKR. Mitä tarkoittaa, että Jumala muisti Nooa?

Raamatullisessa yhteydessä ”Jumala, joka muistaa” tarkoittaa hänen lupauksensa täyttymystä, ja usein sillä viitataan pelastukseen (ks. 1. Moos. 19:29). Vedenpaisumuksen yhteydessä vesien tulo pysähtyi (1. Moos. 8:2), ja pian Nooa pääsi lähtemään arkista (1. Moos. 8:16).

Vaikka Nooa ei heti saa käskyä lähteä, hän tekee aloitteen ja lähettää ensin korpin ja sitten kyyhkynen tutkiakseen tilannetta. Koska kyyhkynen ei tullut takaisin, hän ymmärtää, että ”vedet eivät enää peittäneet maata. Nooa poisti arkin katon ja näki, että maan pinta oli kuivunut” (1. Moos. 8:13).

Nooran käytöksestä voidaan ammentaa runsaasti käytännön opetuksia. Yhtäältä se opettaa meitä luottamaan Jumalaan, vaikka Jumala ei vielä puhuisikaan suoraan; toisaalta usko ei kiellä ajattelemisen ja koettelemisen arvoa. Usko ei syrjäytä velvollisuuttamme ajatella, etsiä ja katsoa, ovatko oppimamme asiat totta.

Ja kuitenkin Nooa lähtee ulos lopulta vasta sitten, kun Jumala käskää hänen lähteä (1. Moos. 8:15-19). Eli silloinkin kun hän itse ajattelee, että on turvallista lähteä, hän silti luottaa Jumalaan ja odottaa Jumalan merkkiä ennen kuin poistuu arkista. Hän odotti kärsivällisesti arkin sisällä. ”Kuitenkin hän pysyi arkissa ja odotti kärsivällisesti. Hän oli tullut arkiin Jumalan käskystä, ja niin hän halusi poistuakin siitä nimenomaisten ohjeiden mukaisesti.

Lopulta laskeutui taivaasta enkeli, joka avasi jyhkeän oven. Enkeli kehotti patriarkkaa astumaan perheineen maihin ja viemään kanssaan ulos kaikki mukana olleet eläimet.” (1AO 85.)

Lue 1. Moos. 8:1 (VKR); 1. Moos. 19:29 (VKR) ja Ps. 106:4. Mitä ilmaus ”Jumala muistaa” tarkoittaa? Mitä tämä totuus merkitsee meille? Miten Jumala on osoittanut sinulle, että hän muistaa sinut?

LIITTO: OSA 1

Nyt tuli hetki, jolloin luvattu liitto toteutuisi. "[M]utta sinun kanssasi minä teen liiton. Sinun tulee mennä arkkiin ja ottaa mukaan poikasi, vaimosi ja poikiesi vaimot." (1. Moos. 6:18.) Vastakohtana Jumalan uhkaukselle tuhota (1. Moos. 6:17) tämä liitto on lupaus elämästä.

Lue 1. Moos. 8:20. Mitä Nooa teki heti ensimmäiseksi tullessaan ulos arkista ja miksi?

Aadamin ja Eevan tavoin, jotka heti kuuden luomispäivän jälkeen palvoivat Jumalaa sapattina, Nooakin palvoo Jumalaa heti vedenpaisumuksen päättymisen jälkeen, joka sekini oli omanlaisensa luomistapahtuma. Nooan tapa palvoa erosi kuitenkin Aadamin ja Eevan tavasta palvoa. Toisin kuin Aadam ja Eeva, jotka palvoivat Herraa suoraan, Nooan täytyi turvautua uhriin. Tämä on ensimmäinen kohta Raamatussa, jossa mainitaan alttari. Uhri oli polttouhri (‘oläh), joka on vanhin ja kaikkein yleisin uhri. Nooalle se oli kiitosuhri (vrt. 4. Moos. 15:1-11), jonka hän antoi ilmaistakseen kiitollisuutensa Luojalle, joka oli pelastanut hänet.

Lue 1. Moos. 9:2-4. Miten vedenpaisumus vaikutti ihmisten ruokavalioon?

Kasvikunnan tuotteita ei ollut enää tarjolla ruoaksi. Siksi Jumala antoi ihmisille luvan syödä eläinten lihaa. Tämä ruokavalion muutos vaikutti ihmisten ja eläinten suhteisiin muuttaen heidän välejänsä siitä, millaiset ne olivat olleet alkuperäisessä luomisessa. Ruokavalio pohjautui kasvikuntaan. He eivät uhanneet toisiaan. Vedenpaisumuksen jälkeisessä maailmassa eläinten tappaminen ruoaksi toi suhteeseen pelkoa ja kammaa (1. Moos. 9:2). Ihmisten ja eläinten alettua syödä toisiaan heidän välilleen muodostui hyvin toisenlainen suhde kuin se, josta he olivat saaneet Eedenissä nauttia.

Jumalan suvaitsevaisuuteen tässä asiassa liittyi kuitenkin kaksi rajoitetta. Kaikki eläimet eivät olleet ravinnoksi sopivia. Ensimmäinen rajoitus tuli siis selväksi eläinten erottelussa puhtaisiin ja epäpuhtaisiin, mikä oli osa luomisjärjestystä (ks. 1. Moos. 8:19, 20, VKR; vrt. 1. Moos. 1:21, 24). Toinen hyvin tarkka ja uusi rajoitus oli se, että ihmisen tuli pidättäytyä syömästä verta, sillä siinä on elämänvoima (1. Moos. 9:4).

LIITTO: OSA 2

Lue 1. Moos. 8:21-9:1. Mikä merkitys on Jumalan sitoutumisella elämän säilyttämiseen? Kuinka Jumalan siunaus toteuttaa tuota sitoutumista?

Jumalan sitoutuminen elämän säilyttämiseen oli armon teko; se ei johtunut ihmisten ansioista. Jumala päätti säilyttää elämän maan päällä ihmisten pahuudesta huolimatta (1. Moos. 8:21). 1. Moos. 8:22 sanotaan, että niin kauan kuin maa pysyy, eli niin kauan kuin tämä nykyinen maailmamme on pysyvässä, vuodenaajat tulevat ja menevät ja elämä säilyy. Jumala ei ole luovuttanut luomakuntansa suhteen.

Itse asiassa heti seuraava jae (1. Moos. 9:1), joka puhuu Jumalan siunauksesta, vie meidät takaisin alkuperäiseen luomiseen ja siinä saatuun siunaukseen (1. Moos. 1:22, 28; 1. Moos. 2:3). Herra tavallaan antoi ihmiskunnalle mahdollisuuden aloittaa uudestaan.

Lue 1. Moos. 9:8-17. Mikä merkitys sateenkaarella on? Miten tämä liiton merkki (1. Moos. 9:13) liittyy toiseen liiton merkkiin: sapattiin?

Ilmaus ”minä teen liiton” toistuu kolme kertaa (1. Moos. 9:9, 11, 17) osoituksena siitä, että Jumalan alkuperäinen lupaus (1. Moos. 6:18) on huipentunut ja saanut täyttymyksensä. Edellisestä jaksosta, joka kuvasi vedenpaisumusta, löytyi yhtymäkohtia kuusipäiväistä luomista kuvaavaan luomiskertomukseen. Nyt tästä jaksosta löytyy yhtymäkohtia jaksoon, jossa kuvattiin luomiskertomuksen seitsemättä päivää, sapatia. Sanan ”liitto” toistaminen seitsemän kertaa tekstissä tuo kaikki sapatista. Sapatin tavoin sateenkaari on liiton merkki (1. Moos. 9:13, 14, 16; vrt. 2. Moos. 31:12-17), ja sapatin tavoin se on myös maailmanlaajuisesti havaittava merkki, jonka koko maailma voi ottaa omakseen. Kuten sapati luomisen muistomerkinä on merkki kaikille kaikkialla, samoin lupaus siitä, ettei maailmanlaajuisista tulvaa enää tule, on tarkoitettu kaikille ja kaikkialla.

Seuraavan kerran kun näet sateenkaaren, mieti Jumalan sinulle antamia lupauksia. Miksi voimme luottaa noihin lupauksiin, ja miten sateenkaari osoittaa niiden luotettavuuden?

KERTAUS

Lisääaineistoa: On erityisen valaisevaa vertailla ennen vedenpaisumusta eläneiden ihmisten mielenlaatua ja käyttäytymistä meidän päiviemme ihmisten ajattelutapaan ja käytökseen. Ihmisten pahuus ei tietenkään ole mikään uusi ilmiö. Katso tuon ajan ja tämän ajan yhtymäkohtia.

”Nykyään on maailmassa samoja syntejä, jotka vaativat rankaisuaan ennen vedenpaisumusta. Jumalan pelko karkotetaan ihmissydämistä, ja hänen lakiinsa suhtaudutaan välinpitämättömästi ja halveksuen. Tavaton maailmallisuus, joka oli ominaista muinoin hukkuneelle sukupolvelle, on yhtä hyvin kuvaavaa nykyisellekin. – Jumala ei tuominnut ennen vedenpaisumusta eläneitä siitä, että he söivät ja joivat. – Heidän syntinsä oli siinä, että he näistä lahjoista nauttiessaan eivät olleet kiitollisia niiden Antajalle eivätkä liioin hillinneet halujaan. Samoin he saivat kyllä mennä naimisiin. Avioliitto oli Jumalan säättämä ja kuului hänen ensimmäisiin asetuksiinsa. Hän antoi erikoisia ohjeita suojelemaan tämän säädöksen pyhyyttä ja kauneutta, mutta ne unohdettiin, ja avioliitto väristeltiin lopulta vain intohimojen välikappaleeksi.

Tällainen tilanne vallitsee nykyäänkin. Sinänsä luvalliset asiat viedään äärimmäisyyksiin. – Petokset, lahjomiset ja varkaudet rehottavat valtoimenaan eri piireissä. Sanomalehdissä on viljalti uutisia niin kylmäverisistä ja aiheettomista murhista –. Sekasortoinen mieliala lisääntyy kaikissa maissa, ja maailmaa kauhistavat ajoittaiset purkaukset ovat vain osoituksena intohimojen ja laittomuuden viriämisestä, mitkä kerran valloilleen päästettyinä hukuttavat koko maan kärsimyksen ja hävityksen liekkeihin. Innoitetun sanan kuvaus ennen vedenpaisumusta vallinneista oloista vastaa liiankin hyvin nykyisessä yhteiskunnassa nopeasti kehittyvää tilannetta. Meidän päivinämme, omalla vuosisadallamme, tapahtuu kristinuskoa tunnustavissa maissakin joka päivä yhtä synkkiä ja kauheita rikoksia kuin nekin, joiden tähden muinaisen maailman syntiset hukutettiin.” (1AO 80, 81.)

Keskustelunaiheita:

1. Mitä yhteistä on ennen vedenpaisumusta olleella yhteiskunnalla ja meidän yhteiskunnallamme?
2. Jotkut ihmiset väittävät, että Nooan aikainen vedenpaisumus oli vain paikallinen tulva. Mikä tällaisessa ajattelussa on pielessä? Jos väite olisi totta, miksi jokainen paikallinen tulva (ja jokainen sateenkaari) julistaisi Jumalan valehtelijaksi?